

7/17338

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 21

04 Ocak 2010

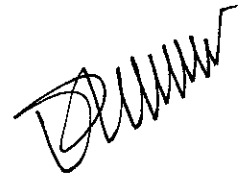
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-17338)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 20.12.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-27672 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün, tarafıma tevcih ettiği 7/17338 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/17338)**

Soru 1:

Akkuyu'ya kurulması öngörölmüş nükleer santral, dünyanın herhangi bir yerinde denenmiş midir? Denenmemişse üstelik evvelce vazedilmiş TAEK ölçütü, yani, ihaleye denenmemiş bir reaktörün kabul edilmeyeceğine dair kısıt ortadayken, nasıl olup da kurulabilecektir?

Cevap 1:

Tarafınızca verilen ve Bakanlığımızca yasal süresi içerisinde cevaplanan 7/16938 sayılı yazılı soru önergenize verilen cevapta da açıklandığı üzere; VVER-1200 tipi reaktörler işletimde olan VVER-1000 reaktörlerinin güvenlik ve performans açısından geliştirilmiş modelidir. VVER-1200 tipi reaktörlerin henüz işletimde olan bir modeli bulunmamaktadır. Ancak, işletimde olan bir reaktörün hazırlık ve inşaa süreleri dikkate alındığında en az 15 yıl öncesinin teknolojisi üzerine kurulabileceği ve dolayısıyla işletme halindeki bir reaktörün aynısı olan bir reaktör tercih edildiğinde son 15 yıl içinde gelişen teknolojilere uygun olarak yenilenmiş ve geliştirilmiş bir reaktöre sahip olmanın mümkün olmayacağı ortadadır. Bu nedenle TAEK, Nükleer Güç Santrallerinin Lisanslanmasına İlişkin Yönergesinde yer aldığı üzere var olan bir tasarım üzerine yapılan iyileştirmelere sahip yeni tasarımların dünyadaki uygulamalar paralelinde ülkemizde uygulanabileceğini kabul etmektedir. Ancak koşul olarak tasarımın inşa edilmek üzere lisanslanmış ve inşaatına başlanmış bir örneğinin olmasını istemektedir. Nükleer reaktörlerin lisanslanması aşamasında tesisin güvenli bir tasarıma sahip olup olmadığının değerlendirilmesi inşaat lisansı verilirken yapılmakta ve daha sonraki aşamalarda tesisin tasarıma uygun bir şekilde inşa edilip edilmediği takip edilmektedir. VVER-1200'ler düzenleyici kurumlarından inşaat lisansı alınarak Rusya'da kurulmaya başlanmıştır.

VVER-1200 tasarımı 2008 yılında Bakanlığımızca başlatılan yarışma süreci içerisinde TAEK kriterlerine uygunluk açısından değerlendirilmiş ve lisanslama sırasında ayrıntılı gözden geçirme ve değerlendirme yapma hakkı saklı tutularak tasarımın TAEK kriterleri açısından yeterli olduğu tespit edilmiştir. Benzer bir ön değerlendirmeyi Finlandiya düzenleyici kuruluşu olan STUK gerçekleştirmiş, aynı şekilde ayrıntılı değerlendirme hakkı saklı tutulmak kaydıyla VVER-1200 tasarımının tasarım hedefleri ve prensipleri açısından kabul edilebilirliği kurucuya bildirilmiştir. VVER tipi reaktörler, Rusya Federasyonunun yanı sıra Çin, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Macaristan, Hindistan, Slovakya ve Ukrayna gibi diğer bazı ülkelerde de mevcut durumda işletim halinde bulunmaktadır. Rusya'da bulunan Leningrad ve Novovoronezh Nükleer Santralleri haricinde inşa edilmiş bir VVER-1200 tipi reaktör mevcut durumda bulunmamasına karşın dünyada, inşa halindeki 10 adet VVER tipi reaktörlerden 4'ü VVER-1200 tipi reaktörlerdir. Diğer taraftan, VVER-1200 gibi üçüncü nesil olarak nitelendirilen başka reaktör tipleri de bulunmaktadır. Bunlara örnek olarak Güney Kore tasarımı APR1400, Fransız tasarımı EPR ve ABD tasarımı AP1000 verilebilir.

Sorular 2, 4:

- Prof. Yarman, 1999 Hükümet Enerji Zirvesinde, Akkuyu'ya 1976'da verilmiş yer lisansı sırasında, Turizmin bir kısıt olmadığını, oysa turizmin süreç içinde ciddi bir kısıt olarak geliştiğinin idrak edilmesinin gerektiğini, bu sebeple, güncelde, Akkuyu itibarıyla, bir turizm etki değerlendirmesinin yapılmasının zorunlu olduğunu gündeme getirmiş, bu çerçevede, üç ortaktan oluşan koalisyon hükümetine üye vermiş her üç partiyi de Akkuyu'ya nükleer santral kurma eğiliminden caydırmayı başarmıştır. Aradan geçen on yıldan fazla süredir, Akkuyu'ya dönük olarak hangi turizm etki değerlendirmesi yapılmıştır? Yapılmamışsa, buraya nükleer santral kurulmasına yönelik paldır küldür verilen karar, bilimsel olmaktan uzak ve günah değil midir?

- Akkuyu'ya kurulacak nükleer santral, bir şeyin şüyu vukuundan beter olduğuna göre, turizm rekabetinde bizi, Yunanistan'ın gerisine savuracak değil midir? Bu konuda herhangi bir araştırma var mıdır?

Cevaplar 2, 4:

Yine vermiş olduğunuz ve süresinde cevaplanan 7/17158 sayılı yazılı soru önergesine verilen cevapta açıklandığı üzere, Dünyada turizm geliri bulunan pek çok ülke nükleer enerjiden faydalanmakta ve yine birçok nükleer reaktör turizm merkezlerine Akkuyu sahasında olduğundan çok daha yakındır.

Akkuyu sahasının Antalya'ya uzaklığı 300 km civarındadır. Bulgaristan'da bulunan Belene santrali İstanbul'a 400 km, Romanya'daki Cernovoda Santrali ise 370 km uzaklıktadır. Bu santrallerin en çok turist çeken şehrimiz olan İstanbul'a gelen turist sayısına herhangi bir etkisi gözlenmemiştir. Bunun yanı sıra Fransa'da Paris'e 200 km'den daha yakın alanda 6 nükleer santral (Nogent, Dampierre, Saint-Laurent, Penly, Paluel, Belleville) bulunmakta ve Nogent santralının Paris'e uzaklığı 90 km; İspanya'da Madrid'e 200 km'den daha yakın alanda 4 nükleer santral (Jose Cabrerias, Trillo, Valdecaballeros, Almaraz) bulunmakta ve Jose Cabrerias santralının Madrid'e uzaklığı 50 km; İngiltere'de Londra'ya 200 km'den daha yakın alanda 9 nükleer santral (Bradwell, Sizewell, Dungeness, Winfrith, Oldbury, Berkeley, Paluel, Penly, Gravelines) bulunmakta ve Bradwell santrali Londra'ya 70 km mesafededir.

Sorular 3, 6, 7:

-Aynı husus Akdeniz, sebze ve meyve üretimi için de geçerlidir. Buraya kurulacak bir nükleer santralin bölgedeki sebze ve meyve üretimi ve ihracatını nasıl etkileyeceğine dair, hangi bilimsel araştırmalar yapılmıştır?

-Prof. Tolga Yarman, 1999 Hükümet Enerji Zirvesi'nde, Akkuyu'ya kurulacak nükleer santralin, Karadeniz sahiline kurulması halinde, sağlanacak verime oranla, %10'a varan bir verim düşüklüğü sergileyeceğini, bildirmiş, bu çerçevede, 5 milyar dolarda, yarım milyar doların banko denize gömüleceğini ifade etmiştir. O zaman, hükümetin kararından geri adım atmasındaki temel sebeplerden biri bu değerlendirme olmuştur. Soğutma suyunun Akdeniz'de yaz kış, Karadeniz'den alınacak soğutma suyuna oranla, daha sıcak olduğu bir gerçektir. Böylesi önemli bir zarar, nükleer elektrik maliyetini de aşarak yükseltecektir. Bu konuda herhangi bir araştırma var mıdır? Neden böylesi büyük bir zarar, sineye çekilmede ısrar edilmektedir?

-Hem hamam suyu ile nükleer santral soğutmaya kalkmak, hem de kaş yapalım derken göz çıkartacak olmada ısrar etmenin perde arkası nedir?

Cevaplar 3, 6, 7:

Nükleer santral kurulması planlanan her bir potansiyel saha, ekonomik, mühendislik, çevre ve sosyolojik olmak üzere 4 ana kategori içinde değerlendirilmektedir. Değerlendirmeler gerçekleştirilirken depremsellik, soğutma suyu ve fay hatları özellikle göz önünde bulundurulur. Ayrıca nükleer güç santrallerinin güvenlikle ilgili bina, yapı ve bileşenlerinin tasarımında dikkate alınmak üzere bölge rüzgar koşulları ve fırtına verileri de incelenmektedir ve geçmiş yıllara dayalı kayıtlardan elde edilen rüzgar ve fırtına verileri ile meteoroloji istasyonlarından alınan güncel veriler kullanılmaktadır. Şu anda nükleer santral kurulabilmesi için gerekli yer lisansına sahip tek yer Akkuyu sahasıdır. Sinop sahasının ayrıntılı yer ve çevre etütleri yakın zamanda tamamlanmış olup, Sinop sahasına dair ayrıntılı değerlendirme nükleer santral kurucusunun yer raporu ile başvurusundan sonra yapılacaktır.

Soru 5:

-Ortodoksluk zemininde, Yunanlılarla Rusların yakınlığı bilinmektedir? Bugüne kadar Akkuyu ne zaman gündeme gelse, yaygarayı koparan Yunan basını, bugün neden sus pus oturmaktadır? Yunanlı dostlarımız, bu kez, sonucun Türkiye için turizme dönük bir felaket, kendilerine dönük ise, ciddi bir rekabet kazanımı olacağını mı düşünmektedirler?

Cevap 5:

Bakanlığımız ve Hükümetimizce izlenen enerji politika ve stratejilerinde ülkemizin çıkarları daima ön planda tutulmaktadır. Uyguladığımız politika ve stratejiler ile ilgisi bulunmayan sorunuzdaki yer alan hususlar hakkında değerlendirmede bulunmanın doğru bir yaklaşım olmayacağı düşünülmektedir.